

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr.26/3-76-3975

Chișinău

12 aprilie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 și art.74 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare, *în mod prioritar*, proiectul de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.198 /2023.

Proiectul este o condiționalitate care rezultă din *Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană*, aprobat de Comisia Națională pentru Integrare Europeană la 4 august 2022.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Justiției.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă și în limba rusă -1 filă) ;
2. Proiectul de lege (în limba română -14 file și în limba rusă-15 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (14 file);
4. Avizele recepționate în procesul avizării (43 file);
5. Sinteza obiecțiilor și propunerilor (33 file);
6. Analiza de impact în procesul de fundamentare (14 file);
7. Raportul de expertiză anticorupție (10 file).

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Ex.: E.Grosu
Tel.: 22250274

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>97</u>	
"12"	<u>04</u> 20 <u>23</u>
Ora	

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 198

din 12 aprilie 2023

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege privind
selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**
privind selecția și evaluarea
performanțelor judecătorilor

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE**Articolul 1. Obiectul legii**

Prezenta lege reglementează principiile și procedura de selecție a candidaților la funcția de judecător, principiile și procedura de evaluare a performanțelor judecătorilor, precum și modul de organizare și funcționare a Colegiului de selecție și evaluare a judecătorilor (în continuare - Colegiul).

Articolul 2. Principiile selecției și evaluării judecătorilor

Procesele de selecție și de evaluare a judecătorilor au la bază următoarele principii:

- a) legalitatea;
- b) nediscriminarea;
- c) selectarea și evaluarea obiectivă și imparțială;
- d) echitatea;
- e) transparența;
- f) respectarea confidențialității;
- g) protecția datelor cu caracter personal și a vieții private;
- h) respectarea demnității umane.

Capitolul II
SELECȚIA CANDIDAȚILOR LA FUNȚIA DE JUDECĂTOR**Articolul 3. Criteriile de selecție a candidaților la funcția de judecător**

(1) Candidații la funcția de judecător, care întrunesc condițiile stabilite în art. 6 din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, sunt selectați în baza următoarelor criterii:

a) rezultatele instruirii inițiale în cadrul Institutului Național al Justiției sau, după caz, rezultatele examenului susținut de candidat în baza vechimii în muncă în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției;

b) experiența în funcțiile de specialitate juridică și genul activității desfășurate în funcțiile respective;

c) participarea în activități, proiecte sau inițiative de educație nonformală;

d) cunoașterea uneia din limbile oficiale ale Consiliului European;

e) calitățile personale precum: verticalitatea, corectitudinea, capacitatea de a gestiona situațiile stresante, capacitatea analitică, capacitatea de a lua decizii, capacitatea de a înțelege și de a soluționa situații juridice complexe;

f) alte activități extrajudiciare, stabilite prin regulamentul aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii conform alin. (2).

(2) Lista documentelor confirmative pentru fiecare criteriu, procedura și metodologia de acordare și calculare a punctajului, metodologia de efectuare a interviului candidaților la funcția de judecător, precum și alte aspecte de ordin procedural se stabilesc prin regulament, aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii. Regulamentul se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii.

(3) La selecția candidaților la funcția de judecător, media de concurs se calculează după cum urmează: cel puțin 50% se constituie din nota obținută la examenul susținut în fața Comisiei pentru examenele de absolvire a Institutului Național al Justiției și nu mai mult de 50% din punctajul acordat de Colegiu.

Capitolul III

EVALUAREA PERFORMANTELOR JUDECĂTORILOR

Articolul 4. Scopul evaluării performanțelor judecătorilor

(1) Performanțele judecătorilor se evaluează pentru a stabili nivelul de cunoștințe și aptitudini profesionale ale judecătorilor, cât și a capacității de a aplica cunoștințele teoretice în practica profesiei de judecător, de a stabili aspectele slabe și aspectele forte din activitatea judecătorilor, de a stimula tendința de perfecționare a abilităților profesionale și de a spori eficiența activității judecătorilor la nivel individual și la nivel de instanțe judecătorești.

(2) Rezultatele evaluării performanțelor judecătorilor sunt utilizate pentru:

a) organizarea calitativă a formării profesionale a judecătorilor (stabilirea direcțiilor de formare profesională, dezvoltarea și îmbunătățirea programelor de instruire continuă a judecătorilor, selectarea formelor de instruire);

b) stabilirea obiectivă a gradului de corespundere a judecătorilor cu funcțiile pe care le dețin sau la care pretind pe parcursul carierei lor;

c) asigurarea unei comparații obiective între mai mulți judecători în cazul promovării;

d) stimularea judecătorilor pentru a-și perfecționa nivelul de pregătire și abilitățile profesionale;

e) îmbunătățirea administrării instanțelor judecătorești;

f) formularea propunerilor de acordare a gradelor de calificare pentru judecători.

Articolul 5. Formele evaluării performanțelor judecătorilor

Evaluarea performanțelor judecătorilor se desfășoară în două forme:

- a) evaluarea ordinară;
- b) evaluarea extraordinară.

Articolul 6. Evaluarea ordinară

(1) Judecătorul este supus evaluării ordinare a performanțelor o dată la 5 ani.

(2) Evaluarea ordinară a performanțelor se inițiază de Colegiu, în baza unui plan de evaluare, aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii.

(3) Urmare a efectuării evaluării performanțelor, judecătorilor li se acordă următoarele calificative:

- a) excelent;
- b) foarte bine;
- c) bine;
- d) insuficient;
- e) eșuat.

(4) În cazul acordării calificativului “insuficient”, judecătorul este supus evaluării extraordinare în termenul stabilit de Colegiu. Acordarea calificativului “insuficient” la două evaluări consecutive constituie temei pentru eliberarea din funcție a judecătorului.

(5) Prin regulamentul aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii se stabilesc:

- a) metodologia, procedura și durata evaluării performanțelor judecătorilor;
- b) punctajul corespunzător fiecărui calificativ indicat la alin. (3), precum și pentru criteriile și indicatorii prevăzuți în art. 7;
- c) sursele de informare și mijloacele de colectare a informațiilor necesare evaluării performanțelor judecătorilor.

(6) Regulamentul menționat la alin. (5) se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii.

(7) Judecătorul evaluat are acces la informația din dosarul de evaluare și este în drept să prezinte acte confirmative pentru rectificarea informației acumulate de Colegiu.

Articolul 7. Criteriile și indicatorii de evaluare ordinară a performanțelor judecătorilor

(1) Evaluarea ordinară a performanțelor judecătorilor se realizează în baza următoarelor criterii:

- a) competența profesională, care are o pondere de 50% din totalul evaluării;

b) competența organizatorică, care are o pondere de 20% din totalul evaluării;

c) integritatea profesională, care are o pondere de 30% din totalul evaluării.

(2) Competența profesională se evaluează în baza următorilor indicatori:

a) procentajul hotărârilor/încheierilor menținute din cele contestate, cu excepția hotărârilor casate din motive neimputabile judecătorului;

b) numărul și procentul hotărârilor/încheierilor casate din cele examinate, cu prezentarea extrasului confirmativ din Programul integrat de gestionare a dosarelor;

c) prezența violărilor Convenției Europene pentru Drepturile Omului constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului;

d) claritatea expunerii verbale și scrise;

e) calitatea motivării hotărârilor judecătorești;

f) formarea profesională a judecătorului;

g) posedarea cunoștințelor de aplicare a tehnologiilor informaționale.

(3) Competența organizatorică este evaluată în baza următorilor indicatori:

a) rata de soluționare a dosarelor, în raport cu numărul dosarelor repartizate spre examinare;

b) respectarea termenelor rezonabile în procesul de îndeplinire a justiției;

c) ponderea hotărârilor redactate cu respectarea termenului stabilit de lege;

d) termenele medii de examinare a dosarelor, în funcție de complexitatea acestora;

e) modalitatea de organizare a activității profesionale;

f) numărul de ședințe din perioada de evaluare, care au fost amânate din motive imputabile judecătorului, raportat la numărul total de ședințe;

g) numărul hotărârilor și încheierilor judecătorești publicate pe pagina web a instanței judecătorești, raportat la numărul total de hotărâri sau, după caz, încheieri judecătorești emise.

h) îndeplinirea în termen legal a altor atribuții stabilite prin lege;

i) rata medie a numărului de ședințe întrerupte în raport cu numărul total de ședințe.

(4) Integritatea profesională este evaluată în baza următorilor indicatori:

a) respectarea eticii profesionale;

b) numărul sancțiunilor disciplinare aplicate în perioada supusă evaluării pentru încălcarea art. 4 alin. (1) lit. a), d), e), f), l), m¹), n) din Legea nr. 178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor;

c) neimplicarea în activități politice;

d) reputația profesională.

Articolul 8. Evaluarea extraordinară

(1) Judecătorul este supus evaluării extraordinare a performanțelor în următoarele cazuri:

- a) obținerea calificativului “insuficient” la evaluarea ordinară;
- b) dacă din circumstanțele și din materialele cauzei disciplinare rezultă necesitatea efectuării evaluării performanțelor;
- c) promovarea la o instanță superioară;
- d) transferul la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară, în cazul în care mai mulți judecători solicită transferul în aceeași funcție vacantă, iar judecătorul vizat nu are nici o evaluare ordinară în ultimii 2 ani.
- e) numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte a instanței judecătorești;
- f) existența dubiilor privind neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a atribuțiilor de președinte sau de vicepreședinte de instanță, fără o justificare rezonabilă;

(2) Evaluarea extraordinară efectuată în cazurile prevăzute la alin. (1) lit. c), d) și e) nu se efectuează dacă în ultimii 2 ani judecătorul a fost supus evaluării ordinare.

(3) Evaluarea extraordinară a performanțelor judecătorului poate fi inițiată la solicitarea:

- a) judecătorului care solicită evaluarea extraordinară a performanțelor – în cazul prevăzut la alin. (1) lit. c), d) și e);
- b) membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, din oficiu sau la propunerea inspectorului judiciar, în cazurile prevăzute la alin.(1) lit. b) și f);
- c) membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, cu indicarea motivelor pentru care este necesară evaluarea – în cazurile prevăzute la alin.(1) lit. c)-e).

(4) Pentru procedura de evaluare extraordinară a performanțelor, prevederile art. 6 alin. (3)-(8) se aplică în mod corespunzător.

Articolul 9. Criteriile de evaluare extraordinară a performanțelor judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești

(1) În cazurile prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a) – d) se aplică criteriile prevăzute la art. 7.

(2) În cazurile prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. e) și f), se aplică în mod cumulativ:

1) criteriile prevăzute la art. 7, luând-se în considerație volumul de muncă redus al judecătorului în legătură cu ocuparea de către acesta a funcției de președinte sau vicepreședinte a instanței judecătorești.

2) criteriile de evaluare extraordinară, specifice funcției de președinte sau vicepreședinte a instanței judecătorești:

a) capacitatea managerială – este evaluată în baza următorilor indicatori:

1. gestionarea, planificarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea și evaluarea activității instanței judecătorești și a personalului acesteia;

2. repartizarea în mod echilibrat, echidistant și echitabil a sarcinilor și obiectivelor, în funcție de specificul funcțiilor personalului instanței judecătorești;

3. planificarea eficientă a bugetului și gestionarea eficientă a mijloacelor financiare;

4. asigurarea pregătirii profesionale a judecătorilor și personalului instanței judecătorești;

5. asigurarea unui climat organizațional pozitiv de muncă, sprijin, motivare a judecătorilor și personalului instanței judecătorești;

6. acționarea proactivă pentru gestionarea și rezolvarea conflictelor;

7. luarea de decizii în mod operativ cu privire la desfășurarea activității instanței judecătorești și asumarea riscurilor și responsabilităților pentru deciziile luate;

8. desfășurarea anterioară a activității administrative, inclusiv exercitarea interimatului funcției administrative;

9. participarea la activități ce țin de administrarea instanțelor judecătorești (participarea în comisii, activități decizionale, concurs, comisii de evaluare a performanțelor personalului instanței, grupuri de lucru pentru achiziții, grupuri de lucru în cadrul instanței);

10. elaborarea unui plan sau stabilirea unei strategii de activitate a instanței judecătorești.

b) capacitatea de control – este evaluată în baza următorilor indicatori:

1. verificarea modului în care activează secretariatul și personalul care administrează instanța judecătorească;

2. verificarea procesului de repartizare aleatorie a dosarelor;

3. verificarea procesului de înregistrare audio a ședințelor, de gestionare electronică a dosarelor și de publicare a hotărârilor judecătorești;

4. verificarea procesului de publicare a hotărârilor judecătorești și de depersonalizare a acestora;

5. verificarea procesului de afișare a informației despre cauzele fixate pentru examinare, contribuirea la unificarea practicii judecătorești.

c) capacitatea de comunicare și reprezentare – este evaluată în baza următorilor indicatori:

1. comunicarea clară, coerentă și eficientă cu judecătorii și personalul instanței judecătorești;

2. capacitatea de a explica sarcinile, atribuțiile de serviciu și obiectivele stabilite;

3. capacitatea de reprezentare a instanței de judecată conduse;

4. capacitatea de a asigura transparența activității instanței conduse;

5. comunicarea externă cu publicul.

Capitolul IV

COLEGIUL DE SELECȚIE ȘI EVALUARE A JUDECĂTORILOR

Articolul 10. Componența și durata mandatului

(1) Colegiul este un organ specializat din subordinea Consiliului Superior al Magistraturii responsabil de asigurarea selecției candidaților pentru funcția de judecător, promovării judecătorilor la instanțe judecătorești superioare, numirii judecătorilor în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță judecătorească, precum și de asigurarea evaluării performanțelor judecătorilor.

(2) Colegiul este format din 9 membri și activează în următoarea componență:

- a) 6 judecători;
- b) 3 reprezentanți ai societății civile.

(3) Sarcina de lucru a judecătorilor membri ai Colegiului se reduce cu cel puțin 50%. În funcție de volumul și complexitatea activității în cadrul Colegiului, sarcina de lucru a judecătorilor poate fi redusă în proporție mai mare, în modul stabilit de Consiliul Superior al Magistraturii.

(4) Membrii Colegiului beneficiază, pentru fiecare ședință la care participă, de o indemnizație echivalentă cu a zecea parte (1/10) din salariul președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, dar nu mai mult decât pentru 4 ședințe pe lună.

(5) Mandatul membrului Colegiului este de 6 ani. Membrul Colegiului nu poate fi reales sau numit pentru încă un mandat. Membrul al cărui mandat a expirat asigură interimatul funcției respective până la numirea sau alegerea unui nou membru.

Articolul 11. Condiții pentru candidații la funcția de membru al Colegiului

(1) În funcția de membru al Colegiului din rândul judecătorilor poate fi ales candidatul care întrunește următoarele condiții:

- a) are o vechime în funcție de judecător de cel puțin 2 ani efectiv lucrați;
- b) nu a fost sancționat disciplinar sau termenul de acțiune a sancțiunii disciplinare a expirat.

(2) În funcția de membru al Colegiului care nu face parte din rândul judecătorilor poate fi aleasă persoana care întrunește următoarele condiții:

- a) are reputație ireproșabilă;
- b) are integritate personală;
- c) are experiență în domeniul dreptului sau al științelor politice, economiei, psihologiei de cel puțin 5 ani;
- d) nu activează, la momentul depunerii cererii, în cadrul organelor puterii legislative, executive sau judecătorești;
- e) nu a fost membru al unui partid politic în ultimii 5 ani;
- f) nu desfășoară activitate de întreprinzător.

Articolul 12. Alegerea și numirea membrilor Colegiului

(1) Membrii Colegiului din rândul judecătorilor sunt aleși de Adunarea Generală a Judecătorilor.

(2) Candidații din rândul judecătorilor pentru funcția de membru al Colegiului pot efectua campanie de promovare. Regulile cu privire la campania judecătorilor candidați pentru Consiliul Superior al Magistraturii și modul de alegere a acestora se aplică în mod corespunzător. Se consideră aleși membri ai Colegiului, candidații care au obținut cel mai mare număr de voturi la Adunarea Generală a Judecătorilor, în ordinea descrescătoare a voturilor.

(3) Membrii Colegiului din rândul reprezentanților societății civile sunt numiți de către Consiliul Superior al Magistraturii, fiind selectați prin concurs public, organizat de Consiliu.

(4) Membrii Colegiului din rândul reprezentanților societății civile sunt obligați să respecte restricțiile specificate la art. 8 alin. (1) lit. b) și c) și alin. (3) din Legea nr. 544/1996 cu privire la statutul judecătorului.

(5) În cazul imposibilității unui membru al Colegiului de a-și exercita funcțiile mai mult de trei luni, la solicitarea Colegiului, Consiliul Superior al Magistraturii asigură, în termen de două luni, convocarea Adunării Generale a Judecătorilor sau, după caz, organizarea concursului prevăzut la alin. (3), pentru numirea unui nou membru al Colegiului.

(6) În componența Colegiului nu pot fi aleși membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, membri ai Colegiului disciplinar și nici inspec-tori-judecători.

Articolul 13. Competența Colegiului

(1) În domeniul selectării candidaților la funcția de judecător, Colegiul are următoarele competențe:

- a) examinează dosarele candidaților la funcția de judecător, actele prezentate de către candidați și cele referitoare la candidați;
- b) organizează și desfășoară interviuri cu candidații la funcția de judecător;
- c) oferă punctaj candidaților la funcția de judecător potrivit criteriilor de selecție;
- d) adoptă hotărâri motivate privind acceptarea sau respingerea candidaților pentru ocuparea funcției de judecător.

(2) În domeniul evaluării performanțelor judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești, Colegiul are următoarele competențe:

- a) examinează dosarele judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești supuși evaluării, actele prezentate de către aceștia și actele referitoare la aceștia;
- b) organizează și desfășoară interviuri cu judecătorii, președinții și vicepreședinții instanțelor judecătorești supuși evaluării performanțelor;
- c) oferă punctaj judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești conform criteriilor de evaluare;
- d) adoptă hotărâri motivate cu privire la rezultatele evaluării judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești;

- e) desemnează membrii colegiului responsabili de observarea activității desfășurate de judecătorii evaluați în cadrul ședințelor de judecată;
- f) prezintă Institutului Național al Justiției propuneri pentru dezvoltarea și îmbunătățirea programelor de formare continuă a judecătorilor.

Articolul 14. Președintele Colegiului

(1) Președintele Colegiului este ales cu votul secret al majorității membrilor Colegiului, pentru un mandat de 3 ani și nu poate fi reales.

(2) Președintele Colegiului:

- a) organizează activitatea Colegiului, distribuie obligațiile între membrii acestuia;
- b) reprezintă Colegiul în relațiile cu persoanele fizice și juridice din Republica Moldova și din străinătate;
- c) prezidează ședințele Colegiului;
- d) convoacă ședințele Colegiului;
- e) semnează hotărârile și procesele-verbale ale ședințelor Colegiului;
- f) pronunță hotărârile Colegiului;
- g) soluționează alte chestiuni legate de activitatea Colegiului.

(3) În cazul vacanței funcției de președinte sau al absenței temporare a președintelui, atribuțiile acestuia sunt exercitate de către membrul cel mai în vârstă al colegiului.

Articolul 15. Drepturile și obligațiile membrilor Colegiului

(1) Membrii Colegiului au dreptul:

- a) să recepționeze în prealabil materialele prezentate Colegiului spre examinare;
- b) în caz de dezacord cu hotărârea Colegiului, să-și expună, după caz, opinia separată.

(2) Membrii Colegiului sunt obligați:

- a) să-și exercite atribuțiile în conformitate cu legea;
- b) la solicitarea președintelui Colegiului, să pregătească materialele necesare pentru ședință;
- c) să voteze pro sau contra subiectelor incluse pe agenda ședinței.

(3) În timpul exercitării mandatului, membrii Colegiului din rândul judecătorilor nu au dreptul de a participa la concursurile pentru transfer în altă instanță judecătorească sau promovare într-o instanță ierarhic superioară.

Articolul 16. Recuzarea și abținerea

(1) Un membru al Colegiului trebuie să declare că se abține de la participarea în activitatea Colegiului în cazul în care aceasta poate provoca îndoieli privind obiectivitatea și imparțialitatea hotărârilor sale. Pentru aceleași

motive, persoana al cărei dosar se examinează poate cere recuzarea unui membru al Colegiului.

(2) Recuzarea sau abținerea urmează să fie argumentată și expusă în formă scrisă înainte de examinarea dosarului candidatului.

(3) Decizia privind recuzarea sau abținerea se adoptă prin votul majorității membrilor Colegiului prezenți la ședință și în lipsa membrului a cărui recuzare sau abținere se soluționează.

Articolul 17. Ședințele Colegiului

(1) Colegiul se întrunește în ședințe periodice și în funcție de necesități.

(2) Ședințele Colegiului sunt publice. Acestea sunt deliberative dacă la ele participă cel puțin 2/3 dintre membrii Colegiului. La ședințele Colegiului participă, în mod obligatoriu, persoana al cărei dosar se examinează și, după caz, persoanele care au solicitat inițierea procedurii de evaluare a performanțelor judecătorilor. Neprezentarea judecătorului sau candidatului la funcția de judecător invitat nu suspendă procedura de selecție sau de evaluare.

(3) Colegiul examinează, în termen de o lună, materialele prezentate de secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii.

(4) Activitatea Colegiului este reglementată prin regulament, aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii.

(5) Dezbaterile din ședințele Colegiului se consemnează într-un proces-verbal și se înregistrează audio. Înregistrarea audio a ședinței se anexează la procesul-verbal. Procesul-verbal se întocmește în decurs de 3 zile lucrătoare, fiind semnat de președintele ședinței și de secretar.

Articolul 18. Adoptarea hotărârilor

(1) Hotărârile Colegiului se adoptă cu votul deschis al majorității membrilor prezenți, în lipsa persoanelor invitate la ședință și în lipsa persoanei a cărei dosar se examinează .

(2) Hotărârile Colegiului trebuie să conțină:

a) descrierea activității judecătorului în perioada supusă evaluării;

b) deficiențele de ordin profesional, administrativ sau organizațional din activitatea judecătorului, în cazul existenței acestora și recomandările Colegiului privind evitarea sau excluderea acestor deficiențe;

c) concluziile cu privire la rezultatele selecției sau, după caz, ale evaluării;

d) orice altă informație importantă în opinia Colegiului.

(3) Hotărârile Colegiului se emit în formă scrisă și trebuie să fie motivate. Dacă un membru al Colegiului are o opinie separată față de hotărârea emisă, acesta o expune în scris, cu indicarea motivelor, documentul fiind anexat la dosar. Hotărârile Colegiului se transmit Consiliului Superior al Magistraturii a doua zi după expirarea termenului de contestare a hotărârilor. Hotărârile Colegiului și opinia separată a membrului acestuia se publică pe pagina web a

Consiliului Superior al Magistraturii în termen de 5 zile lucrătoare de la data adoptării.

(4) Copia scanată a originalului hotărârii se expediază prin poșta electronică persoanei vizate a doua zi după adoptarea hotărârii.

Articolul 19. Hotărârea privind evaluarea performanțelor

(1) În urma evaluării performanțelor judecătorului, Colegiu adoptă, după caz, una din următoarele hotărâri:

a) hotărârea privind susținerea evaluării performanțelor, fiind acordat unul din calificativele: “insuficient”, “bine”, “foarte bine” sau “excelent”;

b) hotărârea privind eșuarea evaluării performanțelor.

(2) Hotărârea privind eșuarea evaluării performanțelor judecătorului sau, după caz, a președintelui sau vicepreședintelui instanței judecătorești se adoptă de către Colegiu în cazul în care:

a) se stabilește necorespunderea evidentă a judecătorului cu funcția pe care o deține;

b) președintele sau vicepreședintele de instanței judecătorești își îndeplinește în mod necorespunzător funcțiile de conducere.

(3) În cazul stabilirii circumstanțelor prevăzute la alin. (2), hotărârea Colegiului constituie temei pentru suspendarea din funcție și pentru inițierea de către Consiliul Superior al Magistraturii a procedurii de eliberare a persoanei din funcția de judecător sau din cea de președinte/vicepreședinte de instanță judecătorească.

(4) În cazul depistării unor temeuri de tragere la răspundere disciplinară a judecătorului evaluat, Colegiul suspendă procedura de evaluare a judecătorului în cauză și sesizează Consiliul Superior al Magistraturii în vederea examinării oportunității intentării procedurii disciplinare. Procedura de evaluare a performanțelor judecătorului se reia după recepționarea unui răspuns din partea Consiliului Superior al Magistraturii privind refuzul de a intenta procedura disciplinară sau, după caz, după finalizarea procedurii disciplinare în privința judecătorului evaluat, cu excepția cazului în care judecătorul în cauză este eliberat din funcție.

Articolul 20. Contestarea hotărârilor Colegiului

Hotărârile Colegiului pot fi contestate la Consiliul Superior al Magistraturii, prin intermediul Colegiului, în termen de 10 zile lucrătoare de la data comunicării hotărârii motivate, de către candidații la funcția de judecător, judecătorii sau, după caz, președinții sau vicepreședinții instanțelor judecătorești în privința cărora Colegiul a adoptat hotărâri și doar în partea ce se referă la procedura de emitere și adoptare.

Capitolul V ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII COLEGIULUI

Articolul 21. Asigurarea activității Colegiului

(1) În vederea exercitării competențelor sale, Colegiul are dreptul să solicite președinților instanțelor judecătorești, Ministerului Justiției, altor autorități publice, persoanelor juridice de drept public sau de drept privat toate actele și informațiile necesare, inclusiv în format electronic.

(2) Președinții instanțelor judecătorești, Ministerul Justiției, autoritățile publice, persoanele juridice de drept public sau de drept privat au obligația să transmită Colegiului, în termenul stabilit de acesta, actele și informațiile solicitate. Colegiul are obligația să respecte caracterul confidențial al actelor și informațiilor primite, în condițiile legii.

(3) Baza tehnico-materială a Colegiului este asigurată de către Consiliul Superior al Magistraturii.

Articolul 22. Lucrările de secretariat

(1) Lucrările de secretariat ale Colegiului sunt asigurate de către o subdiviziune distinctă din cadrul secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii.

(2) Colegiul și Secretariatul acestuia au acces la sistemele informaționale care conțin date relevante pentru realizarea mandatului său, inclusiv prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), în condițiile legislației privind schimbul de date și interoperabilitatea.

Articolul 23. Informația privind activitatea Colegiului

Colegiul prezintă, anual, până la data de 15 ianuarie, Consiliului Superior al Magistraturii raportul privind activitatea desfășurată. Raportul se publică în termen de 10 zile pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii.

Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 24. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) se abrogă Legea nr. 154/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 190-192, art. 636);

b) mandatul membrilor în funcție ai Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor și Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor încetează de drept.

(3) Consiliul Superior al Magistraturii:

a) în termen de 1 lună de la data publicării prezentei legi va adopta actele normative prevăzute de prezenta lege și va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

b) va anunța concursul pentru ocuparea funcțiilor de membru în Colegiu;

c) va convoca Adunarea Generală a Judecătorilor pentru alegerea membrilor Colegiului;

d) va transmite spre examinare Comisiei de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, create prin Legea nr. 26/2022 dosarele tuturor candidaților la funcția de membru al Colegiului.

(4) Guvernul, în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea în concordanță a legislației în vigoare cu prezenta lege.

(5) Candidații care până la intrarea în vigoare a prezentei legi au depus dosarele pentru participare la concursurile pentru ocuparea funcțiilor vacante de membru al Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor și de membru al Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor urmează să confirme în scris, în termen de 5 zile disponibilitatea de a participa la concursul prevăzut la alin. (3) lit. b).

(6) În perioada aplicării Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, suplimentar condițiilor prevăzute la art. 11 din prezenta lege, candidaților la funcția de membru al Colegiului li se aplică și criteriul promovării evaluării integrității.

Articolul 25. Dispoziții tranzitorii

(1) Termenele calculate pentru procedurile în derulare la data intrării în vigoare a prezentei legi în cadrul Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor și în cadrul Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor se întrerup, până la data constituirii Colegiului de selecție și evaluare a judecătorilor. Termenele scurse până la această dată nu se iau în calcul la stabilirea noilor termene de procedură.

(2) Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 72, art. 103), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2 alineatul (1):

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) Colegiului de selecție și evaluare a judecătorilor”.

2. La articolul 15 alineatul (1), textul „30 iunie” se substituie cu textul „31 decembrie”.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii privind selecția și evaluarea
performanțelor judecătorilor

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de Lege privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor a fost elaborat de Ministerul Justiției.

La baza versiunii inițiale a proiectului de lege a stat Conceptul privind consolidarea mecanismului de selecție și de evaluare a performanțelor judecătorilor, care a fost consultat public în lunile decembrie 2022 și ianuarie 2023, iar versiunea finală a acestuia a fost plasată pe pagina web oficială a Ministerului Justiției¹.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite.

Selecția și evaluarea judecătorilor constituie elemente cheie pentru asigurarea unui sistem judiciar independent și profesionist. De la adoptarea Legii privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor la 5 iulie 2012 a trecut mai mult de un deceniu, timp în care au fost identificate mai multe curențe. Deși, în anul 2018 au fost operate o serie de modificări în cadrul normativ, care au contribuit la o îmbunătățire a proceselor, totuși rezultatele au fost modeste.

Organizarea concursurilor pentru selecția și promovarea judecătorilor au loc, de regulă, de două ori pe an. Modalitatea dată de organizare a concursurilor permite candidaților la funcția de judecător să aibă o mare previzibilitate în oportunitățile de carieră, dar și să economisească resursele și timpul Consiliului Superior al Magistraturii (în continuare – CSM). Cu toate acestea, autorii studiilor ce au avut drept scop monitorizarea activității CSM² și a organelor din subordinea acestuia au demonstrat că progresele au fost nesemnificative. Au fost identificate influențe negative din interiorul și exteriorul sistemului judecătoresc, curențe în modul în care au fost selectați unii candidați la funcția de judecător, inclusiv, în promovarea judecătorilor de la o judecătorie la alta, precum și transferul acestora, inclusiv alegerea judecătorilor într-o funcție administrativă din cadrul instanțelor judecătorești.

Subliniem că nu toate problemele identificate în acest domeniu pot fi soluționate prin efectuarea modificărilor în actele legislative. Or, multe aspecte care sunt problematice derivă din modul în care CSM interpretează și aplică legea, precum și din prevederile regulamentelor aprobate de CSM.

Referitor la problemele depistate, prezentăm următoarele **date statistice**:

- În perioada ianuarie-octombrie 2020, Colegiul de selecție a activat în

¹ Link: https://justice.gov.md/sites/default/files/document/5_concept_colegii_pt_aprobare.aprobat.pdf

² Lista studiilor invocate poate fi vizualizată *infra*.

componență numerică de 6 membri (din 7 prevăzuți de lege). În luna octombrie 2020 mandatele membrilor Colegiului de selecție din rândul judecătorilor au expirat. Respectiv, la finele lunii octombrie, Colegiul de selecție a devenit nefuncțional, atestându-se un blocaj instituțional³. Actualmente, în acest colegiu sunt doar 2 membri, mandatul cărora va expira la data de 25 septembrie 2025.

- În perioada ianuarie-octombrie 2020, Colegiul de evaluare a activat în componența numerică de 6 membri (din 7 prevăzuți de lege), iar în perioada noiembrie-decembrie 2020 au exercitat funcția de membru al Colegiului doar 3 membri, fapt ce a condus la imposibilitatea convocării ședințelor Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor din lipsă de cvorum⁴. Actualmente, în acest colegiu este un singur membru, mandatul căruia va expira la data de 16 aprilie 2023.

- După cum a fost menționat supra, numirile și promovările selective în cadrul sistemului judiciar sunt o problemă evidențiată în mai multe rapoarte ale ONG-urilor internaționale și locale, problemă care s-a agravat în special în ultimii ani⁵.

În 2012-2016, au fost adoptate mai multe modificări legislative pentru a asigura numirile și promovările bazate pe merite. Cu regret, practica care a urmat de atunci a arătat că problemele variază de la criteriile de evaluare necorespunzătoare, la concursuri organizate cu un singur candidat și până la ignoranța spiritului legii în evaluarea integrității.

Subliniem că necesitatea elaborării și promovării prezentului proiect de lege rezultă din următoarele **documente de politici**:

- *Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (măsura nr. 1.1, acțiunea 3)*, aprobat de Comisia Națională pentru Integrare Europeană, la 4 august 2022: „Elaborarea conceptului de modificare a unor acte legislative pentru îmbunătățirea capacității și reformarea comisiilor de selecție și evaluare a performanțelor judecătorilor din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii”;

- *Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 90/2023 (acțiunea nr. 8.18)*: „Modificarea cadrului normativ în vederea consolidării colegiilor de selecție și evaluare a performanțelor judecătorilor”;

- *Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025*, aprobată prin *Legea nr. 211/2021 (acțiunea nr. 1.1.4 lit. c)*: „Modificarea cadrului legal în vederea consolidării colegiilor de selecție și evaluare a performanțelor judecătorilor”.

³ Informație preluată din Raportul privind activitatea Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, ianuarie-octombrie 2020, link: https://www.csm.md/files/RAPOARTE/2020/Raport_CE_2020.pdf

⁴ Informație preluată din Raportul privind activitatea Colegiului pentru selecție și cariera judecătorilor, ianuarie-octombrie 2020, link: <https://www.csm.md/files/RAPOARTE/2020/RaportCS2020.pdf>

⁵ A se vedea Raportul „Ruperea cercului vicios: Regândirea cadrului instituțional anticorupție în Republica Moldova”, disponibil în limbile română și engleză, la linkul: <https://ccia.md/reports/ruperea-cercului-vicios/>

În procesul de elaborare a proiectului de lege, **în calitate de suport informativ au fost utilizate următoarele studii:**

- „Cartea Albă a Justiției: Recomandări pentru o justiție independentă și integră”⁶, autori: Institutul pentru Politici și Reforme Europene și Grupul de experți în domeniul justiției, august 2021;
- Studiul „Volumul excesiv de muncă: cum afectează independența și integritatea judecătorilor”⁷, autori: Fundația Friedrich Elbert, septembrie 2021;
- Documentul de politici: „Resetarea sistemului de selecție și promovare a judecătorilor – lecții învățate și (noi) provocări”⁸, autor: Centrul de Resurse Juridice din Moldova, Ilie CHIRTOACĂ, mai 2020;
- Studiul „Integritatea judiciară – problema cheie în reformarea justiției”⁹, autori: Fundația Friedrich Elbert, decembrie 2020;
- Documentul analitic: „Selecția și promovarea judecătorilor în Republica Moldova, iunie 2017 – decembrie 2018”¹⁰, autor: Centrul de Resurse Juridice din Moldova, Ilie CHIRTOACĂ, Victoria VIRSCHI, decembrie 2019.

Finalitățile urmărite de promovarea prezentului proiect de lege sunt următoarele:

- îmbunătățirea mecanismului de evaluare și selecție a judecătorilor, inclusiv prin comasarea Colegiului de selecție cu Colegiul de evaluare;
- capacitarea colegiului nou creat cu pârghii și instrumente de lucru suplimentare, pentru ca să devină cu adevărat eficient și mult mai incisiv în procesul de selectare și evaluare a subiecților;
- revizuirea criteriilor și procedurii de selecție a candidaților la funcția de judecător și a celor de evaluare a judecătorilor;
- sporirea clarității și preciziei criteriilor de selecție și a celor de evaluare;
- asigurarea aprecierii obiective și echidistante a candidaților la funcția de judecător sau, după caz, a judecătorilor în funcție;
- prelungirea mandatului Comisiei de evaluare, create în baza Legii nr. 26/2022.

Subliniem că următorul pas în procesul pre-vetting va fi evaluarea candidaților la funcțiile vacante din colegiile CSM. Acest exercițiu este extrem de necesar în condițiile în care colegiile CSM vor prelua mandatul Comisiei de evaluare pentru realizarea mecanismului de evaluare internă a subiecților ce nu se vor regăsi în

⁶ „Cartea Albă a Justiției: Recomandări pentru o justiție independentă și integră”, link: http://ipre.md/wp-content/uploads/2021/08/Cartea-Alba-a-Justitiei_FINAL_26_08_2021_RO-1.pdf

⁷ Studiul „Volumul excesiv de muncă: cum afectează independența și integritatea judecătorilor”, link: https://voxjust.md/feed/doc_file-0-1632914140.pdf

⁸ Documentul de politici: „Resetarea sistemului de selecție și promovare a judecătorilor – lecții învățate și (noi) provocări”, link: <https://crjm.org/wp-content/uploads/2020/05/Resetare-sistem-selecție-si-promovare-2013-2019.pdf>

⁹ Studiul „Integritatea judiciară – problema cheie în reformarea justiției”, link: https://voxjust.md/feed/doc_file-0-1613644401.pdf

¹⁰ Documentul analitic: „Selecția și promovarea judecătorilor în Republica Moldova, iunie 2017 – decembrie 2018” https://crjm.org/wp-content/uploads/2019/12/2019-12-09_Promovarea-judecatorilor.pdf

primele faze ale procesului de evaluare externă („full vetting”), inclusiv cei care vor solicita promovarea în funcții de conducere sau instanțe superioare.

În context, comasarea colegiilor CSM (Colegiul de selecție și Colegiul de evaluare) ar fi soluția optimă pentru accelerarea procesului de evaluare a candidaților pentru calitatea de membri într-un singur colegiu, organizarea unui singur concurs și pentru formarea acestuia într-un termen cât mai scurt posibil încât să fie unul funcțional.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Actualmente, aspectele de bază referitoare la selecția și evaluarea judecătorilor sunt reglementate în Legea nr. 154/2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor.

Remarcăm că pentru comasarea Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor (în continuare – Colegiul de selecție) cu Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor (în continuare – Colegiul de evaluare) este necesară efectuarea multor modificări de ordin tehnic. De asemenea, proiectul vine cu unele modificări conceptuale. Astfel, toate acestea însumate reclamă modificarea a mai mult de 60% din Legea nr. 154/2012.

Din considerentele expuse, s-a optat pentru adoptarea unei noi Legi privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor și abrogarea Legii nr. 154/2012.

În cele ce urmează, vor fi expuse în mod detaliat aspectele noi ale prezentului proiect de lege.

A. Comasarea Colegiului de selecție cu Colegiul de evaluare

Colegiul de selecție și Colegiul de evaluare a judecătorilor au multe similitudini: componența, durata mandatului, modul de reducere a volumului de lucru pentru membrii judecători, modalitatea de alegere a membrilor supleanți, organizarea ședințelor, adoptarea și contestarea hotărârilor, modalitatea de asigurare a activității ș.a.

Diferența de bază între acestea constă în competențe. **Colegiul de selecție** are competențe în domeniul selecției candidaților la funcția de judecător, promovării judecătorilor la instanțele judecătorești superioare, numirii în funcția de președinte sau vicepreședinte de instanță, transferul judecătorului la o instanță de același nivel sau la una inferioară. **Colegiul de evaluare** are competențe în domeniul evaluării performanțelor judecătorilor.

Reieșind din cele expuse, se propune comasarea acestora într-un singur colegiu – **Colegiul de evaluare și selecție a judecătorilor** (în continuare – CSEJ), care va îmbina competențele colegiilor menționate supra. Remarcăm că crearea unui colegiu unic de selecție și evaluare a judecătorilor a fost recomandată și în

Studiul „Integritatea judiciară – problema cheie în reformarea justiției”.

Colegiul nou creat va avea în componența sa 9 membri, dintre care 3 reprezentanți ai societății civile și 6 judecători. Colegiul va fi condus de un președinte ales din rândul membrilor săi.

Menționăm că pînă în luna iulie 2022, fiecare din colegiile vizate era format din cîte 7 membri: 4 judecători de la instanțele judecătorești de toate nivelurile și 3 reprezentanți ai societății civile. Odată cu intrarea în vigoare a *Legii nr. 246/2022 pentru modificarea unor acte normative*, componența acestora a fost redusă la cîte 5 membri fiecare (3 judecători și 2 reprezentanți ai societății civile). Actualmente, în Colegiul de selecție sunt numiți doar 2 membri din 5, mandatul acestora urmînd să expire în luna septembrie 2025, iar în Colegiul de evaluare este numit doar un membru, mandatul căruia va expira în luna aprilie 2023.

Astfel, numărul propus de 9 membri pentru CSEJ nu va depăși numărul actual stabilit de lege pentru cele două colegii vizate (10 membri în total). Pentru a evita paritatea voturilor în procesul de adoptare a deciziilor, numărul impar de membri este o soluție optimă.

La stabilirea numărului propus de membri s-a ținut cont nu doar de componența numerică a Colegiului de selecție și a Colegiului de evaluare pe parcursul ultimilor ani, dar și de volumul de lucru al acestora.

În cele ce urmează, prezentăm succint informația referitoare la volumul de lucru al Colegiului de evaluare¹¹ și volumul de lucru al Colegiului de selecție¹². Informația a fost preluată din rapoartele de activitate ale colegiilor respective pentru anul 2020, care au fost publicate pe pagina web a CSM. Din considerentul că pe parcursul anilor 2021 și 2022 ambele colegii nu au fost funcționale, pentru anii respectivi nu este făcut public nici un raport de activitate al acestora.

- **Volumul de muncă al Colegiului de evaluare:**

În perioada ianuarie – octombrie 2020 Colegiul de evaluare s-a convocat în 8 ședințe (avînd în componența sa doar 6 membri din 7), în cadrul cărora a evaluat în mod ordinar și extraordinar, performanțele a 146 judecători și 5 președinți/vicepreședinți ai instanțelor judecătorești, adoptînd în total 151 de hotărâri (privind evaluarea periodică și cea extraordinară).

Menționăm că, urmare a intrării în vigoare a *Legii nr. 47/2022 pentru modificarea art. 13 din Legea nr. 154/2012 privind selecția, evaluarea și cariera judecătorilor*, în legătură cu excluderea termenului inițial de 5 ani de numire în funcție a judecătorului, a fost abrogat temeiul corespunzător de efectuare a evaluării extraordinare a judecătorilor. În consecință, volumul de lucru al viitorului CSEJ va fi redus în mod corespunzător.

- **Volumul de muncă al Colegiului de selecție:**

În perioada ianuarie-octombrie 2020, Colegiul de selecție a activat în

¹¹ Raportul privind activitatea Colegiului de evaluare a performanțelor judecătorilor, ianuarie-octombrie 2020, link: https://www.csm.md/files/RAPOARTE/2020/Raport_CE_2020.pdf

¹² Raportul privind activitatea Colegiului pentru selecție și cariera judecătorilor, ianuarie-octombrie 2020, link: <https://www.csm.md/files/RAPOARTE/2020/RaportCS2020.pdf>

componentă numerică de 6 membri. În perioada de referință Colegiul de selecție s-a întrunit în 9 ședințe, fiind adoptate 122 de hotărâri.

Informația detaliată despre volumul de muncă a celor două colegii poate fi vizualizată în Conceptul privind consolidarea mecanismului de selecție și de evaluare a performanțelor judecătorilor¹³, precum și în rapoartele anuale de activitate ale acestora.

B. Membrii colegiului (CSEJ)

Actualmente, *Legea nr. 154/2012* conține o prevedere generală privind reducerea volumului de lucru pentru membrii-judecători din cele două colegii (art. 3 alin. (3)). Modalitatea de reducere a volumului de lucru se aprobă prin hotărâre a CSM. Reieșind din volumul de lucru estimativ al viitorului CSEJ, precum și din intenția de a spori calitatea prestației viitorilor membri, se propune reglementarea prin lege a nivelului minim de 50% de reducere a volumului de muncă a membrilor judecători.

În context, considerăm oportun de a reexamina și modalitatea de remunerare a membrilor CSEJ, pentru a fi corespunzătoare cu sarcinile atribuite și volumul de lucru. Astfel, se propune majorarea de la 2 la 4 a numărului minim de ședințe lunare pentru care se achită indemnizația de membru. Totodată, se impune precizarea că colegiul ar putea să se întrunească în mai multe ședințe dacă situația o va impune, însă remunerarea va fi calculată în limita a 4 ședințe/lună.

Membrii-judecători ai celor două colegii, în virtutea faptului că sunt judecători, trebuie să corespundă exigențelor expres stabilite în *Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului*. Având în vedere impactul hotărârilor viitorului colegiu asupra carierei judecătorilor din instanțele de toate nivelurile, se propune instituirea unei condiții suplimentare pentru accesarea în funcția de membru al colegiului respectiv – experiența de muncă de cel puțin 2 ani. Menționăm că o condiție similară este stabilită pentru accesarea în funcția de membru al CSM. Pentru membrii non-judecători, vechimea în muncă va fi de 5 ani.

Pentru membrii care sunt selectați din rîndul societății civile, actualmente legea stabilește următoarele criterii: reputație ireproșabilă; statut bun în societate; să nu fie deputat în Parlament; să nu desfășoare activitate de întreprinzător.

Se impune reglementarea mai detaliată a criteriilor de selectare a candidaților la funcția de membru al CSEJ, astfel încât să nu fie desemnată în calitate de membru, persoana care a fost membru al unui partid politic în ultimii 5 ani, care nu are studii în domeniul dreptului sau o vechime minimă de muncă în domeniul juridic. Deci, se propune reglementarea într-un articol distinct a condițiilor de accesare la funcția de membru în CSEJ.

Pentru a evita potențialele blocaje ale activității noului CSEJ este necesar de

¹³ Conceptul poate fi accesat la linkul:

https://justice.gov.md/sites/default/files/document/5._concept_colegii_pt_aprobare.aprobat.pdf

a reglementa expres modalitatea de prelungire a activității membrului Colegiului a cărui mandat a expirat pînă la alegerea/numirea membrului nou. Subliniem că instituția „supleanților” s-a arătat în practică drept una inefficientă, mai ales în cazul în care și membrul de bază și cel supleant demisionează. În context, se propune ca membrul al cărui mandat a expirat să asigure interimatul funcției pînă la alegerea/numirea membrului nou. În această perioadă instituțiile vor asigura organizarea procesului de numire/selectare a noului membru al CSEJ.

C. Procesul de evaluare a judecătorilor

Dat fiind faptul că procesul de selecție și evaluare presupune respectarea anumitor principii, suplimentar, se propune reglementarea acestora într-un articol distinct.

În vederea evitării subiectivismului și a posibilelor discriminări, răfuieli sau favorizări, din lista subiecților care au dreptul de a iniția evaluarea performanțelor judecătorilor urmează a fi exclus președintele instanței.

De asemenea, se propune a reglementa expres dreptul CSM de a iniția evaluarea performanțelor președintelui/vicepreședintelui instanței în cazul în care aceștia dau dovadă de neprofesionalism. Or, actualmente CSM poate iniția evaluarea extraordinară a performanțelor doar în privința judecătorului, nu și în privința președintelui/vicepreședintelui de instanță.

Legea nr. 154/2012 prevede că evaluarea extraordinară se efectuează o dată la 3 ani. Reieșind din propunerile recepționate de la reprezentanții sistemului judecătoresc, conform cărora acest termen este unul prea restrîns, se propune stabilirea unei periodicități de 5 ani.

Cu titlu de informare, menționăm că în Germania, în majoritatea statelor federale, evaluarea judecătorilor are loc la un interval de 4 sau de 5 ani. În Italia, evaluarea are loc o dată la 4 ani.

Considerăm necesar de a reduce temeiurile ce determină realizarea evaluării extraordinare, astfel încît acest tip de evaluare să nu se efectueze în cazul transferului judecătorului la o instanță de același nivel sau la una inferioară. Practica a demonstrat că în majoritatea cazurilor transferul judecătorilor este solicitat în virtutea unor circumstanțe personale (de exemplu: mutarea cu traiul în altă localitate, conflicte în colectiv ș.a.). Evaluarea extraordinară a judecătorilor în baza acestui temei este inoportună și a fost frecvent utilizată pentru a crea impedimente în cariera judecătorilor vizați. Acceptarea sau nu a cererii de transfer trebuie să fie făcută în funcție de existența funcțiilor vacante în sistem și de repartizarea rațională a resurselor umane între instanțe și să nu fie dependentă de rezultatul evaluării extraordinare.

În același timp, proiectul de lege oferă soluții pentru situația în care mai mulți judecători ar fi interesați de transferul în aceeași instanță judecătorească, dacă numărul funcțiilor vacante este limitat. Astfel, evaluarea performanțelor se va efectua doar în cazul în care mai mulți judecători solicită transferul în aceeași funcție vacantă și numai dacă judecătorul vizat nu are nici o evaluare ordinară în

ultimii doi ani. În cazul în care o asemenea evaluare va exista, se va ține cont de rezultatele acesteia, fără a efectua o evaluare nouă.

D. Criteriile de evaluare

Potrivit prevederilor actuale din *Legea nr. 154/2012*, în regulamentele CSM sunt reglementate:

- criteriile și procedura de selecție a candidaților la funcția de judecător, precum și cele de promovare și transfer a judecătorilor¹⁴;
- criteriile, indicatorii și procedura de evaluare a performanțelor judecătorilor¹⁵.

În vederea asigurării previzibilității, sporirii clarității și preciziei criteriilor, se propune reglementarea acestora prin lege.

Chiar dacă actualmente există două colegii distincte, care au în atribuții selecția și evaluarea, totuși, criteriile examinate de acestea se suprapun, iar Regulamentul CSM cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor, pe lângă criteriile de selecție, prevede și un șir de „condiții de selecție”, în care este inclusă și „susținerea evaluării performanțelor”.

Reieșind din faptul că va fi creat un singur colegiu, în cazul judecătorilor în funcție este inoportună evaluarea separată a performanțelor și evaluarea separată a criteriilor de selecție a acestora. Considerăm necesar de a renunța la structurarea complexă a criteriilor așa cum sunt reglementate actualmente de CSM. Astfel, se propune structurarea criteriilor după cum urmează:

1. criterii de selecție a candidaților la funcția de judecător (art. 3 din proiect);
2. criterii și indicatori de evaluare ordinară a performanțelor judecătorilor (art. 7 din proiect);
3. criteriile de evaluare extraordinară a performanțelor judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești (art. 9 din proiect).

Referitor la procesul de selecție a candidaților la funcția de judecător, subliniem că s-a renunțat la practica actuală, conform căreia CSM acorda propriul punctaj pentru candidați, care constituia 20% din media de concurs (art. 2 alin. (1¹) din *Legea nr. 154/2012*). În contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de stat-candidat, criteriile de selecție a candidaților la funcția de judecător au fost completate cu „cunoașterea uneia din limbile oficiale ale Consiliului European”.

Proiectul prevede expres faptul că media de concurs pentru numirea în funcție a candidaților la funcție de judecător va fi constituită în proporție de cel puțin 50% din rezultatul examenului de absolvire la INJ și de cel mult 50% din punctajul acordat de CSEJ. Această regulă nouă va contribui la excluderea subiectivismului

¹⁴ Regulamentul CSM cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor, link: https://www.csm.md/files/Acte_normative/Legislatia/Interne/2018/Regulament_criterii_selectie_2018.pdf

¹⁵ Regulamentul CSM cu privire la criteriile, indicatorii și procedura de evaluare a performanțelor judecătorilor, link:

https://www.csm.md/files/Acte_normative/Legislatia/Interne/2018/Regulament_criterii_evaluare_modificat.pdf

în procesul de selecție a candidaților.

Art. 123 alin. (1) din Constituție prevede că CSM își exercită atribuțiile în mod direct sau prin intermediul organelor sale specializate. Drept urmare, selecția propriu-zisă a candidaților la funcția de judecător va fi efectuată de CSEJ, iar CSM va avea rol de validare a rezultatelor și de examinare a contestațiilor.

Cazurile în care se va efectua evaluarea extraordinară a judecătorilor sunt expres stabilite în proiectul de lege. De asemenea, sunt reglementate și criteriile ce vor fi aplicabile acestui tip de evaluare. Astfel, pentru situațiile în care se evaluează extraordinar activitatea în calitate de judecător, se vor lua în considerare criteriile stabilite pentru evaluarea ordinară. În cazul în care se va evalua un președinte/vicepreședinte al instanței judecătorești sau un candidat la asemenea funcție, se vor lua în considerație atât criteriile de la evaluarea ordinară a judecătorilor, cât criteriile suplimentare pentru aprecierea aptitudinilor manageriale ale persoanei.

În context, se propune structurarea criteriilor de evaluare ordinară/extraordinară pe categorii, cu stabilirea indicatorilor pentru fiecare criteriu, după cum urmează:

- competența profesională;
- competența organizatorică;
- integritatea profesională.

Subliniem că s-a renunțat la menținerea în procesul de evaluare a performanțelor judecătorilor a indicatorului „desfășurarea activității didactice și științifice, deținerea unui grad științific, efectuarea cercetărilor, analizelor tematiche, participarea la elaborarea proiectelor de acte normative, a comentariilor asupra actelor normative, în calitate de expert sau consultant în grupurile de lucru naționale sau internaționale”. Decizia dată a fost determinată de faptul că judecătorilor din țară, din cauza amplasării neuniforme a instituțiilor de învățământ, nu li se asigură condiții egale de acces la acestea. De exemplu, un judecător care activează în mun. Chișinău, are posibilitatea de a desfășura activitate didactică și științifică în mai multe instituții superioare de învățământ, iar un judecător care activează în or. Briceni nu are asemenea posibilitate. Același raționament este aplicabil și „participării la elaborarea proiectelor de acte normative”. Or, această activitate este posibilă pentru cei din mun. Chișinău și, practic imposibilă pentru cei din or. Ștefan-Vodă.

De asemenea, s-a renunțat la indicatorul „vechimea în muncă”. Vechimea în muncă nu este un indicator determinant și obiectiv în aprecierea profesionalismului, or, aceasta reprezintă o perioadă de timp, care curge indiferent de voința, de străduința și de profesionalismul judecătorului.

Un alt indicator care nu se mai regăsește este „punctualitatea”, din cauza că din punct de vedere practic este imposibil de a monitoriza zilnic acest aspect.

Lista indicatorilor a fost completată cu „rata medie a numărului de ședințe per tip de dosar, inclusiv numărul ședințelor întrerupte”. Acest criteriu va constitui

un stimul pentru judecători de a evita întreruperile nejustificate a ședințelor de judecată care duc la tergiversarea intenționată a proceselor de judecată.

În contextul acestei reforme, se propune CSM să elaboreze o metodologie clară de organizare a interviurilor cu candidații la funcția de judecător în scopul evaluării obiective a acestora.

Referitor la criteriul „Integritatea profesională”, menționăm că au fost reexaminați indicatorii actuali (a se vedea Regulamentul CSM), fiind concretizată lista abaterilor disciplinare care au tangență cu încălcarea aspectelor de integritate. De asemenea, a fost prevăzut un indicator nou „neimplicarea în activități politice”. Precizăm că desfășurarea unei astfel de activități constituie o interdicție pentru judecători (art. 8 din Legea nr. 544/1995). Pentru a îmbunătăți procesul de depistare a unei astfel de încălcări pe parcursul carierei judecătorilor, s-a considerat oportun de a urma exemplul României, unde este reglementat un indicator similar pentru acest criteriu.¹⁶

De asemenea, prin regulament aprobat de CSM se vor reglementa: lista documentelor confirmative pentru aprecierea fiecărui criteriu, metodologia procedura și durata evaluării performanțelor judecătorilor, punctajul corespunzător fiecărui calificativ.

În calitate de instrumente de lucru suplimentare, se propune crearea în cadrul Secretariatului CSM a unei subdiviziuni distincte, ce va ține lucrările de secretariat pentru CSEJ. Or, actualmente în acest proces sunt implicați foarte puțini angajați din Secretariatul CSM. Considerăm că crearea unei subdiviziuni va spori randamentul activității CSEJ.

Reieșind din faptul că deja a fost anunțat concursul pentru ocuparea funcțiilor vacante din cele două colegii care își vor înceta activitatea la data intrării în vigoare a proiectului de lege, se propune stabilirea unui termen de 5 zile pentru persoanele care au aplicat la concursurile respective de a confirma disponibilitatea de a participa la concursul ce va fi anunțat pentru funcțiile din CSEJ. Pentru evitarea posibilelor divergențe, se propune confirmarea respectivă să fie efectuată în formă scrisă, adică fie pe suport de hârtie, fie prin e-mail.

De asemenea, menționăm că în contextul mecanismului de evaluare externă, ce conține trei faze de evaluare a integrității (pre-vetting, evaluarea integrității judecătorilor și candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, vettingul judecătorilor și procurorilor) ca exercițiu unic, aplicat o singură dată, se planifică ca CSEJ să efectueze în viitor evaluarea judecătorilor care nu vor fi supuși evaluării externe. Astfel, CSEJ urmează a fi împuternicit să evalueze judecătorii respectivi conform criteriilor de integritate etică și financiară. În context, la etapa promovării proiectului legii privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor va fi ajustat și cadrul normativ conex pentru a face posibilă evaluarea de către CSEJ.

¹⁶ A se vedea Art. 3 alin. (2) lit. b) din Anexa nr. 1 la Legea României nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, link: <https://lege5.ro/Gratuit/gezdsobygy2tq/legea-nr-303-2022-privind-statutul-judecatorilor-si-procurorilor>

4. Fundamentarea economico-financiară

- **Remunerarea membrilor CSEJ**

Pentru implementarea proiectului vor fi necesare resurse financiare în mărime de **2 105,4 mii lei/an**, necesare pentru achitarea indemnizațiilor lunare pentru cei 9 membri ai CSEJ. Precizăm că pentru remunerarea membrilor actualelor colegii de evaluare și de selecție a judecătorilor, în bugetul CSM pentru anul 2023 a fost prevăzută **suma de 1 169,8 mii lei**.

Activitatea noului colegiu comasat, potrivit noilor reguli ar putea demara începând cu a doua jumătate a anului. Respectiv, membrii CSEJ urmează a fi remunerați pentru jumătate de an (6 luni din anul 2023, maxim 4 ședințe în fiecare lună), după cum urmează:

$$2\ 105,4\ \text{mii lei/an} : 2 = 1\ 052,7\ \text{mii lei/jumătate de an}$$

În condițiile în care colegiile sunt nefuncționale, suma alocată pentru 12 luni din anul 2023 nu a fost încă valorificată (la fel cum nu a fost valorificată nici suma alocată pentru anul 2022), astfel, aceasta va fi suficientă pentru remunerarea membrilor noului colegiu pentru lunile rămase din anul 2023.

- **Asigurarea bazei tehnico-materiale**

Proiectul propune menținerea practicii de asigurare a bazei tehnico-materiale de către CSM, cu diferența că odată cu adoptarea prezentului proiect de lege, CSM va face acest lucru nu pentru două colegii, ci pentru unul. În acest sens, art. 21 alin. (3) din proiectul de lege prevede expres sarcina respectivă a CSM.

Subliniem că în bugetul CSM pentru anul 2023 sumele respective au fost prevăzute, doar că nu au fost utilizate din cauza nefuncționării celor două colegii.

- **Lucrările de secretariat**

Actualmente, lucrările de secretariat pentru cele două colegii se efectuează de către angajații secretariatului CSM, desemnați aleatoriu de șeful secretariatului în baza art. 26 din Legea nr. 154/2012. Proiectul de lege propune constituirea în cadrul secretariatului CSM a unei subdiviziuni permanente, care va ține lucrările de secretariat ale CSEJ.

Precizăm că pentru realizarea acestui scop nu sunt necesare unități de personal suplimentare. Or, *de facto* doi angajați deja sunt desemnați în acest sens, iar alte unități de personal pot fi preluate din contul funcțiilor vacante din cadrul Secretariatului.

- **Prelungirea mandatului Comisiei de evaluare, creată în temeiul Legii nr. 26/2022**

Aspectul dat va necesita chelutiei suplimentare din perspectiva remunerării celor 3 membri naționali pe parcursul a 6 luni.

Actualmente indemnizația lunară a unui membru național al Comisiei de Evaluare constituie 63 910 lei. Suma necesară pentru achitarea indemnizației respective pentru 3 membri naționali pentru o perioadă de 6 luni va constitui:

(63 910 lei * 3 membri) * 6 luni = 1 150 380 lei.

Cheltuielile necesare pentru achitarea indemnizațiilor menționate vor fi acoperite din contul mijloacelor financiare prevăzute în propunerile de buget pentru anul 2023 pentru procesul de evaluare extraordinară a judecătorilor.

Pentru descifrarea detaliată a calculelor, a se vedea Analiza de impact în procesul de fundamentare (se anexează).

5. Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare

Avînd în vedere necesitatea stringentă de a demara cît mai rapid posibil activitatea CSEJ, este necesar ca prezentul proiect de lege să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Concomitent cu intrarea în vigoare a noii legi, este necesar să intre în vigoare și modificările propuse pentru Legea nr. 26/2022, pentru a permite evaluarea integrității etice și financiare a candidaților pentru funcțiile vacante din colegiul nou-creat și pentru a nu supraîncărca Comisia de evaluare (de pre-vetting) cu examinarea dosarelor candidaților pentru funcțiile care erau vacante în colegiile ce se comasează.

În context, se propune prelungirea mandatului Comisiei de evaluare create prin Legea nr. 26/2022 pînă la data de 31 decembrie 2022, pentru a face posibilă finisarea evaluării candidaților la funcțiile de membru al CSEJ.

Pentru buna implementare a proiectului de lege va fi necesară modificarea următoarelor acte normative ce vizează sistemul judecătoresc:

- Legea nr. 514/1995 cu privire la organizarea judecătorească;
- Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului;
- Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

Actele normative enumerate conțin referințe la Colegiile ce urmează a fi comasate. Modificarea acestora este necesară pentru aducerea în concordanță a cadrului normativ respectiv și pentru realizarea unei reforme eficiente. Astfel, proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (ajustarea cadrului normativ conex) va fi prezentat Parlamentului în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Suplimentar, va fi necesară ajustarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a actelor sale interne, inclusiv:

- Regulamentul cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor, aprobat prin Hotărîrea CSM nr. 613/29 din 20 decembrie 2018;
- Regulamentul cu privire la criteriile, indicatorii și procedura de evaluare a performanțelor judecătorilor, aprobat prin Hotărîrea CSM nr. 212/8 din 5 martie 2013.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției

www.justice.gov.md, la directoriul *Transparența decizională*, a fost plasat **Anunțul privind inițierea procesului de elaborare** a proiectului Legii privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor (în redacția inițială a unui proiect de modificare), care poate fi accesat la următorul link: <https://justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-proiectului-legii-privind-modificarea-unor-2>

Elaborarea proiectului de lege a fost precedată de **elaborarea Conceptului** privind consolidarea mecanismului de selecție și de evaluare a performanțelor judecătorilor. **Consultarea publică** a acestuia a avut loc în luna decembrie 2022, fiind urmată de o avizare suplimentară în luna ianuarie 2023.

Prin scrisoarea nr. 03/1637 din 23 februarie 2023 Analiza impactului de reglementare, însoțită de versiunea inițială a proiectului și de nota informativă, a fost transmisă pentru examinare Ministerului Finanțelor.

Ulterior înregistrării în ședința secretarilor generali de stat (nr. unic 164/MJ/2023), proiectul de lege a fost transmis spre avizare. **Ședința de consultare publică** a proiectului de lege a fost organizată la data de 13 martie 2023.

În procesul de avizare au prezentat propuneri: Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Supremă de Justiție, Curtea de Apel Bălți, Ministerul Finanțelor, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, USAID, Centrul de Resurse Juridice din Moldova.

Au prezentat lipsă de propuneri și obiecții: Judecătoria Cahul, Judecătoria Comrat.

Alte părți interesate nu au prezentat avizele.

7. Constatările expertizei anticorupție

Întru respectarea dispozițiilor art. 34 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative* (în continuare – *Legea nr. 100/2017*), Cancelaria de Stat, prin scrisoarea nr. 18-69-2270 din 2 martie 2023, concomitent cu consultările publice, a remis proiectul actului normativ spre expertizare către Centrul Național Anticorupție.

În urma efectuării expertizei anticorupție, s-a constatat că:

- au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional;
- scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului;
- proiectul promovează interesul public privind crearea unui cadru normativ coerent care reglementează domeniul sistemului judecătoresc în ceea ce privește procedura de selecție a candidaților la funcția de judecător și evaluarea performanțelor judecătorilor;
- argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului;
- în mare parte textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis.

Referitor la factorii de risc identificați de Centrul Național Anticorupție în unele prevederi ale proiectului de lege, menționăm că recomandările respective ale Centrului și comentariile Ministerului Justiției referitor la acestea, au fost incluse în *Sinteza recomandărilor Centrului Național Anticorupție*.

Ministru

/Semnat electronic/

Veronica MIHAILOV-MORARU

Digitally signed by Mihailov-Moraru Veronica
Date: 2023.04.11 16:11:04 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

